

str. 2
DIGITÁLNE DESAŤROČIE EURÓPY
 EURÓPA BUDE DO ROKU 2030 DIGITÁLNE
 SUVERÉNNYM KONTINENTOM

str. 4
**OD 1. MARCA 2021 PLATIA
 NOVÉ ENERGETICKÉ
 ŠTÍTKY EÚ**

EUROSPRAVODAJ

Elektronický mesačník centra Europe Direct Poprad | Marec 2021

KONFERENCIA O BUDÚCNOSTI EURÓPY

PODĽA PRIESKUMU MÁ PODPORU NA CELOM KONTINENTE

Na každom hlase záleží. Presne to si myslí 92 % respondentov vo všetkých členských štátoch, vrátane Slovenska, ktorí požadujú, aby sa pri závažných rozhodnutiach o budúcnosti Európy viac zohľadňovali hlasy občanov. Tieto výsledky ukazuje prieskum Eurobarometra, ktorý vo všetkých 27 členských štátoch EÚ. Prieskum uverejnili Európsky parlament a Európska komisia v predvečer podpisu spoločného vyhlásenia ku Konferencii o budúcnosti Európy. Jej cieľom je vytvoriť nový verejný priestor na diskusiu.

Za najlepší spôsob ako zabezpečiť, že hlasy Európanov budú vypočuté považujú respondenti zo všetkých členských štátov, s výnimkou Slovenska, najmä účasť na európskych voľbách. Slovinci v prieskume ako jediní preferovali petície. 7 z 10 opýtaných Slovákov však vidí pozitívny dopad, ktorý bude mať usporiadanie Konferencie o budúcnosti Európy na demokraciu v EÚ. Polovica opýtaných Slovákov si myslí, že na

týchto diskusiách by sa mali podieľať najmä mladí ľudia, ale i národné vlády, akademici, vedci a odborníci, pričom 4 z desiatich by bolo ochotných priamo sa zapojiť do diskusie. Pandémia ochorenia COVID-19 spôsobila, že podľa respondentov by mala byť oblasť posilnenia európskej politiky v oblasti zdravia najväčšou prioritou Únie. Ďalšou prioritou

by mali byť investície do liečby a vakcíny proti COVID-19 alebo vytvorenie komplexnej stratégie EÚ na riešenie podobných kríz. Za najúčinnnejšie opatrenia proti pandémie, respondenti považujú finančnú podporu na udržanie pracovných miest (EÚ 74 %, SK 73 %) a verejné dotácie podnikom, ktoré sa vinou pandémie dostali do ťažkostí (EÚ 72 %, SK 70 %).

DIGITÁLNE DESAŤROČIE EURÓPY

EURÓPA BUDE DO ROKU 2030 DIGITÁLNE SUVERÉNNYM KONTINENTOM

Európska komisia predstavila víziu, ciele a spôsoby, ako do roku 2030 uspieť v digitálnej transformácii Európy.

Ambíciou EÚ je byť digitálne suverénna v otvorenom a vzájomne prepojenom svete a presadzovať digitálne politiky, ktoré ľuďom a podnikom umožňujú pripraviť sa na udržateľnú a prosperujúcu digitálnu budúcnosť zameranú

na človeka. Dnešné oznámenie nadväzuje na výzvu predsedníčky Ursuly von der Leyenovej urobiť z nasledujúcich rokov digitálne desaťročie Európy a reaguje na výzvu Európskej rady na vytvorenie digitálneho kompasu, pričom vychádza z digitálnej stratégie Komisie z februára 2020. S cieľom lepšie riešiť nedostatky. Základom

bude Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a iné finančné prostriedky EÚ. V centre pozornosti európskeho digitálneho hospodárstva zameraného na človeka sú aj práva a hodnoty EÚ. Únia bude propagovať svoju pozitívnu digitálnu agendu zameranú na človeka v medzinárodných organizáciách aj cez silné medzinárodné digitálne partnerstvá.

Komisia navrhuje digitálny kompas, cez ktorý sa digitálne ambície EÚ orientované na rok 2030 premietnu do konkrétnych podmienok. Vyvíjajú sa okolo štyroch základných bodov:

1. Digitálne zruční občania a vysokokvalifikovaní digitálni odborníci.
2. Bezpečné, výkonné a udržateľné digitálne infraštruktúry.
3. Digitálna transformácia podnikov.
4. Digitalizácia verejných služieb.

Kompas stanovuje pevnú spoločnú riadiacu štruktúru s členskými štátmi založenú na systéme monitorovania pomocou každoročných správ vo forme semaforov. Ciele budú zakotvené v politickom programe, ktorý sa dohodne s Európskym parlamentom a Radou.

MEDZINÁRODNÝ DEŇ ŽIEN 2021

COVID-19 OHROZUJE RODOVÚ ROVNOSŤ

Pri príležitosti Medzinárodného dňa žien Komisia uverejnila správu o rodovej rovnosti v EÚ za rok 2021, ktorá poukazuje na negatívny vplyv pandémie COVID-19 na ženy. Pandémia prehĺbila nerovnosti medzi ženami a mužmi takmer vo všetkých oblastiach života, a to v Európe, ako aj mimo nej. Prišli sme tak o ťažko vybojované úspechy z minulých rokov. Rodová rovnosť pritom ešte nikdy nebola tak vysoko na zozname priorit politického programu EÚ a Komisia vynaložila na plnenie stratégie rodovej rovnosti spred roka obrovské úsilie. Komisia už začala prevádzku portálu na monitorovanie stratégie v oblasti rodovej rovnosti, cez ktorý sa bude dať lepšie monitorovať a sledovať pokrok v každom z 27 členských štátov.

Členské štáty zaznamenali počas pandémie prudký nárast domáceho násillia: Napríklad vo Francúzsku bolo počas prvého týždňa obmedzenia pohybu nahlásených o 32 % viac prípadov domáceho násillia a Írsko zaznamenalo pätnásobný nárast príkazov na zásah proti domácomu násilliu. Španielske

orgány oznámili, že počas prvých dvoch týždňov obmedzenia pohybu sa počet volaní zvýšil o 18 %.

Ženy stoja v prvej línii boja proti celosvetovej pandémie: tvoria 76 % pracovníkov v zdravotníctve a sociálnej starostlivosti a 86 % pracovníkov v službách osobnej zdravotnej starostlivosti. S príchodom pandémie zaznamenali ženy v týchto odvetviach bezprecedentný nárast pracovnej záťaže, zdravotných rizík a problémov s rovnováhou medzi pracovným a súkromným životom.

Pandémia vážne zasiahla aj ženy na trhu práce, pretože sú nadmerne zastúpené v odvetviach, ktoré kríza najviac zasiahla (maloobchod, starostlivosť o hostí, starostlivosť a práca v domácnosti). Obmedzenie pohybu má významný vplyv aj na neplatenú starostlivosť a rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom: Ženy strávili v priemere 62 hodín týždenne starostlivosťou o deti (v porovnaní s 36 hodinami u mužov) a 23 hodín týždenne pri domácich prácach (15 hodín u mužov). V štúdiu z roku 2020 sa zistilo, že počet mužov v orgánoch poverených odozvou

na pandémiu výrazne prevyšuje počet žien. Zo 115 osobitných národných pracovných skupín zameraných na boj s ochorením COVID-19 tvorili v 87 krajinách vrátane 17 členských štátov EÚ 85,2 % najmä muži, 11,4 % tvorili najmä ženy a len 3,5 % bolo rodovo vyvážených. Na politickej úrovni tvoria ženy v EÚ len 30 % ministrov zdravotníctva. Pracovnú skupinu Komisie zameranú na krízu COVID-19 vedie predsedníčka von der Leyen a z piatich ďalších komisárov, ktorí sú jej členmi, sú tri ženy.

Napriek tomu, že kríza COVID-19 jej kladie prekážky, Komisia v uplynulom roku vynaložila značné úsilie, aby pokračovala vo vykonávaní stratégie pre rodovú rovnosť. Pred rokom prijatá stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 je založená na vízii Európy, v ktorej ženy a muži, dievčatá a chlapci v celej svojej rozmanitosti žijú bez hrozby násillia a stereotypov, môžu prosperovať a zastávať vedúce pozície. Stanovujú sa v nej kľúčové opatrenia na toto päťročné obdobie a Komisia sa v nej zaväzuje prihliadať na aspekty rodovej rovnosti vo všetkých politikách EÚ.

KOMISIA NAVRHUJE OPATRENIA NA ZABEZPEČENIE ROVNAKEJ ODMENY ZA ROVNAKÚ PRÁCU

Komisia prezentovala návrh týkajúci sa transparentnosti odmeňovania, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby ženy a muži v EÚ dostávali za rovnakú prácu aj rovnakú odmenu. Návrh tvorí súčasť politických priorit predsedníčky von der Leyenovej a stanovujú sa v ňom opatrenia týkajúce sa

transparentnosti odmeňovania, ako sú informácie o odmeňovaní pre uchádzačov o zamestnanie a právo poznať úroveň odmeňovania pracovníkov, ktorí vykonávajú rovnakú prácu ako aj povinnosti veľkých spoločností v oblasti podávania správ o rozdieloch v odmeňovaní žien a mužov.

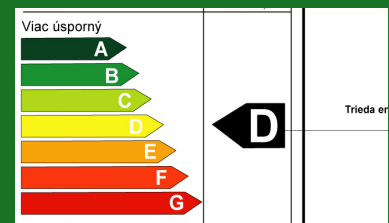
OD 1. MARCA 2021 PLATIA NOVÉ ENERGETICKÉ ŠTÍTKY EÚ

Od 1. marca 2021, platí vo všetkých kamenných predajniach a internetových obchodoch úplne nová verzia všeobecne uznávaného energetického štítku EÚ s cieľom pomôcť spotrebiteľom v EÚ znížiť ich účty za energiu a obmedziť uhlíkovú stopu. Nové štítky sa spočiatku budú vzťahovať na štyri kategórie výrobkov – chladničky a mrazničky, umývačky riadu, práčky a televízne prijímače (a iné externé

monitory). Ďalšie kategórie produktov, ako sú žiarovky a svietidlá ich začnú používať 1. septembra a v nasledujúcich rokoch sa bude použitie nových štítkov ďalej rozširovať. Najdôležitejšou zmenou je návrat k jednoduchšej stupnici od A po G, ktorá je prísnejšie navrhnutá tak, aby len málo produktov dosiahlo úroveň A. Dôvodom je narastajúce množstvo výrobkov, ktoré dosahovali triedu A+, A++ alebo

A+++.

Energeticky najúčinnejšie produkty, budú po novom patriť do tried B, C alebo G. Nové štítky obsahujú QR odkaz prepojený na celoúijnú databázu výrobkov.

ŠTÁTNA POMOC

KOMISIA POVOLILA SLOVENSKU VIAC AKO MILIARDOVÚ PODPORU NA VYSOKOÚČINNÚ KOMBINOVANÚ VÝROBU ELEKTRINY A TEPLA

Európska komisia schválila, v súlade s pravidlami EÚ o štátnej pomoci, plány Slovenskej republiky podporiť výrobu elektriny vo vysokoúčinných kogeneračných zariadeniach napojených na siete diaľkového vykurovania na Slovensku. Slovensko oznámilo Komisii svoj plán podporiť zariadenia kombinovanej výroby elektriny a tepla (KVET) pripojených na siete diaľkového vykurovania. Cieľom schémy je zvýšiť alebo udržať vysokú účinnosť existujúcich kogeneračných zariadení, motivovať ich k prechodu z uhlia na zemný plyn alebo obnoviteľné zdroje a stimulovať investície do nových vysoko účinných kogeneračných zariadení. Podpora sa bude poskytovať maximálne 15 rokov a celkový

rozpočet schémy predstavuje 1 050 miliónov EUR (70 miliónov EUR ročne). Na získanie podpory podľa schémy nie sú oprávnené uhoľné zariadenia.

Komisia posúdila opatrenie podľa pravidiel EÚ o štátnej pomoci, najmä podľa usmernení z roku 2014 o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, ktoré členským štátom umožňujú za určitých podmienok podporovať vysoko účinnú kombinovanú výrobu s cieľom stimulovať úspory energie. Slovensko preukázalo, že schéma je potrebná na povzbudenie investícií do vysoko účinnej kombinovanej výroby, ktoré nie sú za súčasných trhových podmienok udržateľné. Preto Komisia dospela k záveru, že opatrenie je nevyhnutné, pretože

bez tejto verejnej podpory by k investíciám nedošlo, a že úroveň podpory je primeraná cieľu.

Po vyriešení prípadných otázok týkajúcich sa dôverného charakteru informácií sa verzia rozhodnutí, ktorá nemá dôverný charakter, sprístupní v registri štátnej pomoci pod číslom veci SA.54318 na webovej stránke Komisie venovanej hospodárskej súťaži.

EUROSPRAVODAJ – Elektronický mesačník Informačného centra Europe Direct Poprad.

Vydavateľ: Informačné centrum Europe Direct Poprad. Adresa: Hviezdoslavova 24, 058 01 Poprad.

Texty článkov: Európska únia, EURACTIV. Spolufinancované z rozpočtu EÚ.

Pre použitie obrázka uvedeného v tomto dokumente je potrebné kontaktovať autora obrázka.

© EDIC Poprad, EÚ, 2021

Ďakujeme Vám za čas, ktorý Ste venovali čítaniu Eurospravodaja, veríme, že Vás zaujal.

Vaše pripomienky, návrhy a otázky uvítame na europedirect@europedirectpp.eu.